

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/208/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1208227039
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1208227039.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Ing. Y. N., X. XX, W., proti odporcom: 1/ Generali Poistovňa, a.s., Lamačská cesta 3/A, Bratislava, 2/ I. F., A. W. F. XXX, W., zastúpený opatrovníčkou Danou Patkovou, pracovníčkou Okresného súdu Bratislava V, za účasti vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/: Generali Poistovňa, a.s., Lamačská cesta 3/A, Bratislava, o zaplatenie 2.231,90 eura, na odvolania odporcu 1/ a vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č.k. 50C/296/2008-147, zo dňa 24.10.2012, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd odvolanie odporcu 1/ o d m i e t a .

II. Odvolanie vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ proti rozsudku súdu prvého stupňa v časti zamietnutia návrhu proti odporcovi 1/, t.j. do výroku I., o d m i e t a .

III. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bola odporcovi 2/ uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 2.191,36 eura spolu s 10 % úrokom z omeškania od 31.12.2008 do zaplatenia a náhradu trov konania 283,50 eura, t.j. vo výroku II., z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh voči odporcovi 1/ (výrok I.), odporcovi 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi X.XXX,XX eura spolu s 10 % úrokom z omeškania od XX.XX.XXXX. do zaplatenia a náhradu trov konania 283,50 eura (výrok II.) a vo zvyšku návrh zamietol (výrok III.).

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal proti odporcovi 1/ zaplatenia XXX,XX eura (X.XXX,- Sk) titulom náhrady škody, keď pri dopravnej nehode spôsobenej odporcom 2/ došlo k poškodeniu motorového vozidla Q. XXXL, EČV: BA-XXXKB, ktorého bol držiteľom. Žalovaná istina pozostávala zo sumy

- 1.765,- Sk (58,60 eura) ako rozdielu medzi navrhovateľom zaplatenou cenou opravy vozidla 9.993,- Sk (XXX,XX eura) a sumou X.XXX,- Sk (XXX,XX eura), ktorú mu vyplatil odporca 1/;
- XXX,- Sk (XX,XX eura) ako úroku z omeškania z dôvodu omeškania s vyplatením náhrady škody za 122 dní;
- X.XXX,- Sk (XXX,XX eura) ako náhrady za nepoužívanie vozidla počas 10 dní.

Neskôr žiadal navrhovateľ náhradu škody len od odporcu 2/ v celkovej výške X.XXX,XX eura dôvodiac, že dodatočne zistil na vozidle ulomenú trubicu vzduchového čističa a vytekanie oleja z motora. Keďže ďalšia oprava vozidla by bola finančne náročná, musel dať vozidlo do šrotu a zakúpiť si iné; ak by však vozidlo nemal poškodené, zakrátko by mohol využiť tzv. „šrotovné“ a bol by získal minimálne X.XXX eur. K uplatnenej istine navrhovateľ žiadal priznať i úroky z omeškania vo výške 10 % ročne od X.X.XXXX do zaplatenia.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa preukázané, že odporca 2/ dňa X.X.XXXX svojim motorovým vozidlom zn. F., EČV: W spôsobil navrhovateľovi pri dopravnej nehode škodu na jeho motorovom vozidle zn. Q. XXX, EČV: W Odporca 2/ bol poistený u odporcu 1/, u ktorého si navrhovateľ uplatnil náhradu fakturovanej sumy za opravu vozidla 9.993,- Sk. S prihliadnutím na všeobecnú hodnotu vozidla v čase jeho poškodenia mu škoda nebola priznaná v požadovanej výške s poukazom na výpočet skutočnej škody spočívajúcej vo výkonoch špecifikovaných vo faktúre po odrátaní zhodnotenia vozidla. V tomto smere sa súd prvého stupňa stotožnil s dôvodmi uvádzanými odporcom 1/, ktorý po likvidácii poisťovnej udalosti priznal navrhovateľovi poistné plnenie 8.228,- Sk, že pri určení výšky škody je rozhodujúca cena veci v čase poškodenia. Poukázal na výpočet výšky škody, ktorý je súčasťou likvidačného spisu a ktorý stanovil všeobecnú hodnotu vozidla pred poškodením, výpočet hodnoty predajných zvyškov, výpočet technického stavu po oprave a pod. Taktiež poukázal na potrebu prihliadnúť na vek motorového vozidla a jeho zhodnotenie opravou, amortizáciu, resp. na nadobúdaciú cenu podľa cenového predpisu vyhl. č. 492/2004 Z.z.

Ďalej mal súd prvého stupňa preukázané zachovanie zákonnej lehoty pri likvidácii poisťovnej udalosti, keď túto začal odporca 1/ prešetrovať X.X.XXXX a dňa XX.X.XXXX likvidáciu ukončil a navrhovateľovi poukázal poistné plnenie na ním zadané číslo účtu. Aj keď bolo navrhovateľovi poistné plnenie vyplatené až v októbri XXXX, s jeho úhradou sa odporca 1/ nedostal do omeškania, keď platbu poukázal na zadaný účet, táto sa mu vrátila späť a opätovne ju dňa X.XX.XXXX zaslal poštovou poukážkou na adresu navrhovateľa. Na uvedenom základe súd prvého stupňa návrh v časti náhrady škody za oneskorené vyplatenie poistného plnenia vo výške 40,50 eura (1.220,- Sk) zamietol.

Vo zvyšnej časti istiny X.XXX,XX eura návrhu s poukazom na § 420 ods. 1, § 427 ods. 2, § 442 ods. 1, § 443, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1, § 11 ods. 5, ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. vyhovel. Uviedol, že navrhovateľ preukázal neuhradenie zostatku fakturovanej sumy za opravu vozidla X.XXX,- Sk (fakturovaná suma opravy X.XXX,- Sk - poskytnuté poistné plnenie X.XXX,- Sk). Nakoľko navrhovateľ nemohol počas opravy vozidlo používať, priznal mu náhradu škody za nepoužívanie vozidla v rozsahu 10 dní v uplatnenej výške 4.000,- Sk, keď navrhovateľ vychádzal z cien autopožičovní za prenájom motorových vozidiel, pričom predložil cenníky požičiavaných áut. Zároveň priznal navrhovateľovi 2.000 eur ako ušlý zisk, keď navrhovateľ v dôsledku dopravnej nehody a následných opráv nemohol využiť tzv. šrotovné. V dôsledku dopravnej nehody bolo vozidlo navrhovateľa vyrobené v roku 1981 natoľko poškodené, že dňom 21.11.2008 bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel a zošrotované. Z tohto dôvodu si navrhovateľ musel zaobstarať iné vozidlo, na kúpu ktorého mu však dotácia (tzv. šrotovné) poskytnutá nebola.

Nakoľko si odporca 1/ splnil povinnosť vyplývajúcu z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pričom navrhovateľ si v podstate nárok na náhradu škody uplatnil od odporcu 2/, súd prvého stupňa návrh voči odporcovi 1/ zamietol. K náhrade škody a trov konania preto zaviazal odporcu 2/. Keďže navrhovateľ nepreukázal, že by si náhradu škody uplatnil priamo u odporcu 2/, priznal úrok z omeškania až odo dňa XX.XX.XXXX, t.j. odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu na začatie konania na súd. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a navrhovateľovi, ktorý mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, priznal plnú náhradu trov konania predstavujúcich súdne poplatky za návrh a odvolanie.

Proti rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu proti odporcovi 1/ (výrok I.) a vo výroku o uložení povinnosti odporcovi 2/ zaplatiť navrhovateľovi 2.191,36 eura spolu s 10 % úrokom z omeškania od XX.XX.XXXX do zaplataenia a náhradu trov konania 283,50 eura (výrok II.) podal odvolanie odporca 1/ a žiadal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť a návrh v celom rozsahu zamietnuť, resp. zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uviedol, že v súvislosti s nárokom na zaplataenie rozdielu medzi sumou fakturovanou za opravu vozidla a sumou vyplatenou navrhovateľovi odporcom 1/ sa súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku stotožnil s jeho dôvodmi, že pri určení výšky škody je rozhodujúca cena veci v čase poškodenia a teda navrhovateľ nemá nárok na náhradu tejto časti škody vo výške X.XXX,- Sk. Následne však súd prvého stupňa uvedenú sumu navrhovateľovi priznal, ako aj zostávajúcu časť uplatneného nároku spolu vo výške 2.191,36 eura titulom vzniku inej škody v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil odporca 2/ a na jej zaplataenie zaviazal odporcu 2/. Odporca 1/ namietol, že odporca 2/ nebol vodičom motorového

vozidla, ktoré škodu spôsobilo a nehodu nezapríčinil; nemožno preto odôvodniť povinnosť odporcu 2/ uhradiť škodu navrhovateľovi z dôvodu, že zapríčinil nehodu.

Ohľadom priznania inej škody ako rozdielu medzi fakturovanou sumou a sumou, ktorú odporca 1/ plnil navrhovateľovi uviedol, že súd prvého stupňa riadne neodôvodnil, v čom spočíva táto iná škoda (ktorú však Občiansky zákonník nepozná), pričom si v odôvodnení odporuje, keď zároveň uvádza, že pri určení výšky škody je rozhodujúca cena v čase poškodenia. Odporca 1/ poukázal na § 443 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa pri určení výšky škody na veci vychádza z ceny v čase poškodenia a na judikáty R 3/1984, R III/1967 a R 55/1971. Použitím nových náhradných dielov na vozidlo s rokom výroby 1981 dochádza k jeho zhodnoteniu, t.j. uvedeniu do lepšieho stavu ako pred nehodou; navrhovateľ preto nemá nárok na úhradu rozdielu medzi fakturovanou sumou opravy a poskytnutým plnením; tento nárok nemá ani voči odporcovi 2/, ktorý mal v čase nehody uzavretú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení s odporcom 1/, ktorý na základe tohto vzťahu vyplatil navrhovateľovi škodu v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z.

Odporca 1/ ďalej uviedol, že navrhovateľ riadne nepreukázal svoj nárok na zaplatenie sumy vo výške 4.000,- Sk, napriek tomu, že do spisu založil cenníky dvoch subjektov. Z dokladov nevyplýva, či tieto subjekty skutočne vykonávajú predmet činnosti spočívajúci v požíčovaní vozidiel; taktiež nie je zrejme, k akému dátumu boli uvádzané sumy požičovného. Tieto ceny nemožno akceptovať ani z dôvodu, že nejde o triedy áut porovnateľné s poškodeným vozidlom navrhovateľa. Nemožno z nich preto vychádzať pri stanovení výšky požičovného v čase, kedy bolo vozidlo navrhovateľa opravované. Súd prvého stupňa dostatočne neodôvodnil, prečo považoval náhradu za požičovné za oprávnenú, t.j. či navrhovateľ skutočne nevyhnutne potreboval motorové vozidlo. Navrhovateľ navyše uviedol, že v čase poškodenia svojho vozidla iné vozidlo nepoužíval, t.j. nemal žiadne vozidlo požičované a teda nemôže tvrdiť, že vozidlo nevyhnutne potreboval a teda že má nárok na náhradu za nepoužívanie vozidla. Rovnako nie je preukázaná ani odôvodnenosť časového obdobia, za ktoré si navrhovateľ náhradu uplatňoval. Nemožno pritom vychádzať iba z doby, počas ktorej sa vozidlo nachádzalo v servise, ale je potrebné tiež zväžiť, či dĺžka opravy zodpovedala rozsahu a charakteru poškodení. Uplatnený nárok nemožno zaradiť pod niektorú z foriem náhrady škody, keď škoda v zmysle § 442 Občianskeho zákonníka predstavuje ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia. Uplatnená škoda za nepoužívanie motorového vozidla nespĺňa náležitosti škody podľa uvedeného ustanovenia, nakoľko nejde o majetkovú ujmu, keďže nedošlo k zmenšeniu majetku navrhovateľa v dôsledku nepoužívania vozidla. K takejto škode by mohlo dôjsť vtedy, ak by si navrhovateľ počas opravy vozidla iné vozidlo reálne prenajal; na takúto škodu v prípade účelne vynaložených nákladov by sa povinné zmluvné poistenie odporcu 2/ vzťahovalo. Nakoľko sa však majetok navrhovateľa nezmenšil, žiadna škoda mu z dôvodu nepoužívania vozidla nevznikla.

Ušlý zisk predstavuje ušlý majetkový prospech a spočíva v nezväčšení majetku poškodeného, ktoré bolo možné, nebyť škodovej udalosti, odôvodnene očakávať vzhľadom na pravidelný priebeh veci. Navrhovateľom uplatnených 2.000 eur ako šrotovné nenapĺňa znak ušlého zisku, keď nebolo preukázané, že by navrhovateľ dotáciu v uvedenej výške získal. Ak by ju aj získal, nešlo by o ušlý zisk, pretože by tieto prostriedky hneď investoval do nového motorového vozidla, keď poskytnutie dotácie bolo viazané na kúpu nového motorového vozidla. Navrhovateľ by nemohol šrotovné využiť „zahrátka“, keď nehoda sa stala v júni 2008 a Výnos Ministerstva hospodárstva SR, na základe ktorého sa dotácia, tzv. „šrotovné“ poskytovala, nadobudol účinnosť až dňa X.X.XXXX; medzičasom mohli nastať ďalšie iné skutočnosti, ktoré navrhovateľovi mohli zabrániť získať šrotovné (aj vzhľadom na vek vozidla). Navrhovateľ si druhé motorové vozidlo, ktoré malo byť náhradou za pôvodné motorové vozidlo, kúpil ešte pred zošrotovaním pôvodného motorového vozidla, čo spochybňuje jeho tvrdenia, že chcel využiť šrotovné. Rovnako nie je dostatočne preukázané, že by navrhovateľ šrotovné vo výške 2.000 eur skutočne získal, vzhľadom na potrebu splnenia podmienok podľa § 7a ods. 1 písm. a) výnosu. Dotácia bola naviac časovo aj finančne obmedzená, keď vzhľadom na obmedzené finančné zdroje išlo časovo o 2 týždne od účinnosti výnosu, v rámci ktorých bolo možné šrotovné reálne získať. Nie je teda isté, či by navrhovateľ stihol uplatniť nárok na šrotovné; nie je tak splnený predpoklad ušlého zisku v tom zmysle, že išlo o prospech, ktorý sa dal podľa obvyklého priebehu vecí očakávať. Navrhovateľ navyše nepreukázal, že poškodenia vozidla, pre ktoré ho bolo potrebné zošrotovať, skutočne existovali a že skutočne vznikli v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Oprava poškodení súvisiacich s dopravnou nehodou bola vykonaná v júni 2008, avšak poškodené motorové vozidlo bolo zošrotované až XX.XX.XXXX, t.j. o 5 mesiacov neskôr a nie okamžite, ako tvrdil navrhovateľ. Vzhľadom na vek vozidla je veľký predpoklad,

že poškodenia, pre ktoré navrhovateľ mal dať vozidlo zošrotovať, mohli vzniknúť aj následne, t.j. bez priamej súvislosti s dopravnou nehodou. Ak tvrdené poškodenia vznikli v dôsledku dopravnej nehody je otázne, prečo navrhovateľ tieto poškodenia neoznámil odporcovi 1/.

Záverom odporca 1/ poukázal na vznik absurdnej situácie pri zamietnutí návrhu voči nemu a zaviazaní odporcu 2/ k náhrade škody, pre vzájomnú prepojenosť odporcov 1/ a 2/ na základe zmluvy o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom. Odporca 1/ vystupoval v konaní ako poisťovateľ, voči ktorému mal navrhovateľ možnosť žiadať náhradu škody na základe § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. Vzhľadom na charakter uplatnených nárokov mal za to, že tieto nie sú kryté povinným zmluvným poistením, nakoľko nespĺňajú charakteristiku skutočnej škody či ušlého zisku; z uvedeného dôvodu namietal svoju pasívnu legitímáciu. Vzhľadom na právny názor súdu prvého stupňa vyslovený až v rámci rozhodnutia vo veci samej zistil, že súd prvého stupňa nárok navrhovateľa uznal ako ušlý zisk, resp. inú škodu, pričom ušlý zisk je podľa § 4 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z. nárokom poškodeného, ktorý je krytý povinným zmluvným poistením. V takom prípade pri zaviazaní odporcu 2/ na úhradu ušlého zisku môže tento následne požadovať uhradenie tejto sumy od odporcu 1/, pričom v takom prípade už odporca 1/ nebude mať možnosť brániť sa argumentáciou uvedenou v odvolaní; jeho právne postavenie je preto napadnutým rozsudkom dotknuté. Odporca 1/ napriek zamietnutiu návrhu voči nemu má právny záujem na výsledku sporu a teda by mal v konaní vystupovať ako vedľajší účastník na strane odporcu 2/; vtedy by jeho pozícia pri podávaní odvolania proti rozsudku bola logickejšia. Ak súd prvého stupňa ustálil, že škoda vzniknutá navrhovateľovi je ušlým ziskom, mal na jej úhradu zaviazať oboch odporcov s tým, že plnením jedného zaniká povinnosť druhého; uvedené platí aj pre ostatné nároky. Ak by sa odvolací súd nestotožnil s uvedeným názorom, odporca 1/ uviedol, že navrhuje svoj vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu 2/ a z tohto dôvodu podáva odvolanie v rovnakom rozsahu.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu žiadal odvolanie zamietnuť. Uviedol, že ako škodca nehody bol označený odporca 2/ (manžel vinničky nehody H. Poillon), ktorý je podľa zákona zodpovedný za škodu ako vlastník vozidla. Poukázal na straty z nájmu bytov pre nemožnosť pokračovania v oprave vyhoreného domu. Uviedol, že výšku škody predstavujúcej rozdiel medzi fakturovanou sumou opravy a sumou uhradenou odporcom 1/ mu odsúhlasil a tak uznal samotný odporca 1/. O zhodnotenie vozidla nikoho nežiadal a preto mu nik nemôže prikazovať, aby za nanútené zhodnotenie platil. Vozidlo nutne potreboval na prevoz náradia a materiálu, pričom cenníky za požičiavanie motorových vozidiel sú akceptovateľné, nakoľko je tam uvedené i porovnateľné vozidlo Q. U. X.X. Skutočnosť, že v čase poškodenia žiadne vozidlo nepoužíval neznamená, že ho nepotreboval. Za používanie vozidla z požičovne by však musel platiť; navyše vozil náradie a materiál a tak by mohol vozidlo zničiť či poškodiť; potreboval i strešnú záhradku, ktorú vozidlá z požičovní nemajú. Za totálny nezmysel označil navrhovateľ tvrdenie odporcu 1/, že nespĺňa podmienky § 442 Občianskeho zákonníka, keď škoda mu vznikla tým, že nemohol pracovať na oprave domu. Dôkazom o tom, že by dostal dotáciu 2.000 eur je rok výroby vozidla XXXX a bezproblémové podmienky.

Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní odporcu 1/ a zároveň vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ (§ 212 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, prejednal odvolania bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru o potrebe odmietnutia odvolania odporcu 1/ v celom rozsahu a odvolania vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ proti výroku I. napadnutého rozsudku a zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t.j. vo výroku II., a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa svojim návrhom zo dňa 30.12.2008, doplneným podaním zo dňa X.X.XXXX, domáhal uloženia povinnosti odporcovi 1/ zaplatiť mu 231,90 eura (6.985,- Sk), pozostávajúcich zo sumy

- XX,XX eura (1.765,- Sk) ako rozdielu medzi fakturovanou sumou opravy a sumou uhradenou odporcom 1/;
- XX,XX eura (1.220,- Sk) za oneskorenie vyplatenia náhrady škody (122 dní x 10,- Sk);
- XXX,XX eura (4.000,- Sk) ako 1/10 náhrady za nepoužívanie vozidla (10 dní x 8 hodín x 500,- Sk).

V podaní zo dňa 5.6.2009 navrhovateľ uviedol, že žaluje okrem odporcu 1/ aj odporcu 2/ (ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú nepozornou jazdou, pričom škodu by za neho mal uhradiť odporca 1/). V podaní zo dňa XX.XX.XXXX navrhovateľ navrhol prístupenie odporcu 2/ do konania a rozšíril návrh o

zaplatenie 2.000 eur s tým, že celú požadovanú sumu žiada zaplatiť od odporcu 2/ v špecifikácii petitu: „Odporca 2/ je povinný zaplatiť navrhovateľovi 2.231,90 eura s 10 % úrokom od 3.7.2008 do zaplatenia.“

Súd prvého stupňa uznesením č.k. 50C/296/2008-42, zo dňa 10.12.2009, pripustil, aby do konania na strane odporcu pristúpil odporca 2/; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 5.5.2010. Uznesením č.k. 50C/296/2008-87, zo dňa 25.6.2010, pripustil zmenu petitu návrhu nasledovne: „Odporca 2/ je povinný zaplatiť navrhovateľovi 2.231,90 eura s 10 % ročným úrokom od 3.7.2008 až do zaplatenia. Odporca 2/ je povinný nahradiť navrhovateľovi trovy konania.“; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.7.2010. Na pojednávaní dňa 27.10.2010 navrhovateľ uviedol, že v podstate sa domáha zaplatenia škody od odporcu 2/.

Súd prvého stupňa rozsudkom č.k. 50C/296/2008-99, zo dňa 7.2.2011, návrh zamietol a odporcom 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ najskôr požadoval uhradiť 231,90 eura len od odporcu 1/; neskôr žiadal náhradu škody vyčíslenú v sume 2.231,90 eura aj od odporcu 2/. Návrh zamietol (ako proti odporcovi 1/, tak aj proti odporcovi 2/) pre nedôvodnosť uplatnených nárokov titulom rozdielu medzi fakturovanou sumou opravy a sumou uhradenou odporcom 1/, titulom oneskorenia s vyplatením náhrady škody a titulom náhrady za nepoužívanie vozidla.

Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 15Co/92/2011-114, zo dňa 31.3.2011, uvedený rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie (pre nepreskúmateľnosť odôvodnenia, nakoľko sa súd prvého stupňa nezaoberal uplatneným tzv. šrotovým 2.000 eur a nedostatočne sa zaoberal ďalšími uplatnenými nárokmi). V odôvodnení uznesenia uviedol, že listom zo dňa 19.11.2009 navrhovateľ upravil návrh na začatie konania, pričom žiadal, aby súd zaviazal odporcov 1/ a 2/ na sumu 2.231,09 eura.

Navrhovateľ na pojednávaní dňa 15.6.2012 na otázku, prečo žaluje aj odporcu 1/ uviedol, že jemu je to jedno, kto mu to uhradí. Na pojednávaní dňa 24.10.2012 na otázku, či trvá na návrhu, ktorým žiada, aby mu odporca 2/ zaplatil špecifikovanú sumu uviedol, že žiada priznať jeho nároky a ponecháva súdu na zváženie, čo mu majú odporcovia uhradiť.

Z obsahu spisu je teda zrejmé, že navrhovateľ sa pôvodne domáhal proti odporcovi 1/ zaplatenia 231,90 eura a následne po pripustení odporcu 2/ do konania proti odporcovi 2/ zaplatenia 2.231,90 eura s prísl. Navrhovateľ v žalobnom petite týkajúcom sa zaplatenia 231,90 eura, uplatnených pôvodne len proti odporcovi 1/ a následne aj proti odporcovi 2/ (sumu 2.000 eur s prísl. si navrhovateľ uplatnil výlučne proti odporcovi 2/), nerozdelil uvedenú sumu medzi odporcov 1/ a 2/; nedomáhal sa tak jej zaplatenia v rovnakých dieloch od odporcu 1/ a 2/. Zamietnutím návrhu proti odporcovi 1/ nedošlo k zúženiu žalobného petitu v tejto časti a preto predmet konania v tejto časti, t.j. nárok na zaplatenie 231,90 eura v celej výške ostal nezmenený. Pri posudzovaní žalobného petitu ako jednej z náležitostí návrhu na začatie konania upravenej O.s.p. (procesným predpisom) nemožno uplatňovať právne dôsledky spoločných záväzkov viacerých dlžníkov vyplývajúce z § 511 ods. 2 O.s.p. (hmotnoprávneho predpisu), a teda ani zásadu, podľa ktorej ak právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu nie je ustanovené inak, sú podiely na dlhu všetkých dlžníkov vo vzájomnom pomere rovnaké. Uplatnenie peňažného nároku voči viacerým odporcom (v predmetnej veci v časti o zaplatenie 231,90 eura) totiž ešte neznamená existenciu spoločného záväzku viacerých dlžníkov. Pokiaľ teda v žalobnom petite nie je výška požadovaného peňažného plnenia rozdelená medzi odporcov, zamietnutím návrhu voči jednému z odporcov (v predmetnej veci zamietnutie návrhu o zaplatenie 231,90 eura proti odporcovi 1/) zostáva uplatnený nárok voči ostatným odporcom (v predmetnej veci nárok o zaplatenie 231,90 eura uplatnený proti odporcovi 2/) nezmenený.

Proti zaväzujúcej časti rozsudku je odvolanie prípustné, pretože to zákon výslovne nevylučuje ani v ustanovení § 202 ods. 3, ani v inom ustanovení O.s.p. K podaniu odvolania je subjektívne legitimovaný účastník; avšak nie každý účastník môže podať odvolanie. Odvolanie nemôže podať ten účastník, ktorý sa po vyhlásení uznesenia tohto práva výslovne vzdal a tiež ten, ktorému výrokom rozhodnutia nebola spôsobená určitá, i menej významná, ujma na jeho právach.

Na základe uvedeného odporca 1/ nemá právo podať odvolanie proti výroku I. napadnutého rozsudku, nakoľko týmto mu nebola spôsobená ujma na jeho právach a rovnako ani proti výroku II. napadnutého rozsudku, pretože rozhodnutie o uložení povinnosti odporcovi 2/ zaplatiť navrhovateľovi 2.191,36 eura spolu s 10 % úrokom z omeškania od XX.XX.XXXX do zaplatenia a náhradu trov konania XXX,XX

eurá sa ho ako účastníka konania netýka a uvedeným výrokom mu ako účastníkovi konania nebola spôsobená ujma na jeho právach. Odvolací súd preto odvolanie odporcu 1/ podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. odmietol (výrok I.).

Odporca 1/ pre takýto prípad posúdenia veci odvolacím súdom vstúpil do konania ako vedľajší účastník konania na strane odporcu 2/, pričom svoje právo podať odvolanie zdôvodnil krytím nároku poškodeného na náhradu škody povinným zmluvným poistením. Nakoľko zmyslom § 201 veta druhá O.s.p. je zaručiť vedľajšiemu účastníkovi procesné právo podať odvolanie bez ohľadu na postoj účastníka na strane, ktorého vystupuje, teda aj proti jeho vôli, ak ide o prípad, kedy z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, má vedľajší účastník konania na strane odporcu 2/ právo podať odvolanie proti výroku II. napadnutého rozsudku. Právo podať odvolanie však nemá proti výroku I. napadnutého rozsudku, nakoľko v súvislosti s týmto zamietajúcim výrokom proti odporcovi 1/ nevyplýva z právneho predpisu spôsob vyrovnania vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ s odporcom 2/. Odvolací súd preto odvolanie vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ proti výroku I. napadnutého rozsudku podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. odmietol (výrok II.) a vecne sa zaberá len odvolaním vedľajšieho účastníka konania na strane odporcu 2/ proti výroku II. napadnutého rozsudku.

Podľa záverov súdu prvého stupňa odporca 2/ spôsobil navrhovateľovi pri dopravnej nehode škodu; odporca 2/ bol poistený u odporcu 1/, u ktorého si navrhovateľ uplatnil náhradu fakturovanej sumy za opravu. Nakoľko odporca 2/ nebol vodičom vozidla, ktorým bola navrhovateľovi spôsobená škoda pri dopravnej nehode, dôvodnou je odvolacia námietka týkajúca sa nemožnosti uloženia povinnosti odporcovi 2/ nahradiť škodu titulom zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Odporcovi 2/ ako prevádzateľovi uvedeného vozidla bolo možné uložiť povinnosť nahradiť škodu len titulom zodpovednosti za škodu v zmysle § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Ohľadom uplatneného nároku na náhradu škody spočívajúcej v rozdieli medzi fakturovanou sumou opravy a sumou poukázanou zo strany odporcu 1/ sa súd prvého stupňa na jednej strane stotožnil s dôvodmi uvádzanými odporcom 1/, že pri určení výšky škody je rozhodujúca cena veci v čase poškodenia (pre ktoré priznal po likvidácii poisťovni poistné plnenie 8.228,- Sk), pričom poukázal na potrebu prihliadnuť na vek motorového vozidla a jeho zhodnotenie opravou, amortizáciu, resp. na nadobúdaciú cenu podľa cenového predpisu vyhl. č. 492/2004 Z.z. Na strane druhej však návrhu v tejto časti vyhovel s odôvodnením, že navrhovateľ preukázal neuhradenie zostatku fakturovanej sumy za opravu vozidla X.XXX,- Sk (fakturovaná suma opravy X.XXX,- Sk - poskytnuté poistné plnenie 8.228,- Sk). Už na uvedenom základe je rozsudok v uvedenej časti nepreskúmateľný pre vnútorný rozpor, keď pri závere o cene veci v čase poškodenia ako rozhodujúcej pre určenie výšky škody a o potrebe prihliadnutia na vek motorového vozidla a jeho zhodnotenie opravou, amortizáciu, resp. na nadobúdaciú cenu (t.j. pri stotožnení sa s výpočtom poistného plnenia vykonaného odporcom 1/) nie je zrejmé, prečo súd prvého stupňa uplatnený nárok priznal.

Súd prvého stupňa ďalej priznal uplatnený nárok na zaplatenie náhrady za nepoužívanie vozidla so zdôvodnením, že nakoľko navrhovateľ nemohol počas opravy vozidlo používať, priznal mu náhradu škody za nepoužívanie vozidla v rozsahu 10 dní v uplatnenej výške 4.000,- Sk, keď navrhovateľ vychádzal z cien autopožičovní za prenájom motorových vozidiel, pričom predložil cenníky požičiavaných áut.

Súd prvého stupňa ďalej priznal uplatnený nárok na zaplatenie náhrady za tzv. šrotovné (ako ušlý zisk) so zdôvodnením, že v dôsledku dopravnej nehody bolo vozidlo navrhovateľa vyrobené v roku XXXX nakoľko poškodené, že dňom XX.XX.XXXX bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel a zošrotované. Z tohto dôvodu si navrhovateľ musel zaobstarať iné vozidlo, na kúpu ktorého mu však dotácia (tzv. šrotovné) poskytnutá nebola.

Občiansky zákonník nedefinuje (ani v § 442 ods. 1) pojem skutočnej škody a ušlého zisku. Škoda sa chápe ako ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t.j. peniazmi a je teda napravitelná poskytnutím peňazí, ak nedochádza k naturálnej reštitúcii. Skutočnou škodou sa rozumie ujma spočívajúca v zmenšení majetkového stavu poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré bolo nutné vynaložiť, aby došlo k uvedeniu veci do pôvodného stavu. Za skutočnú škodu by bolo potrebné považovať i škodu spočívajúcu v tom, že

poškodený vynaložil vyššie náklady na požičanie motorového vozidla v porovnaní s nákladmi, ktoré by inak vynaložil na prevádzku svojho vozidla, ktoré nemohol použiť v dôsledku poškodenia; takúto škodu by bol zodpovedný subjekt povinný nahradiť v rozsahu nutne a účelne vynaložených nákladov (rovnako R 7/1992). V predmetnej veci však nebolo sporné, že navrhovateľ si počas opravy svojho poškodeného vozidla nepožičal vozidlo z požičovne a na tomto základe mu teda žiadne náklady nevznikli. Nie je preto zrejmé, na akom základe súd prvého stupňa priznal navrhovateľovi náhradu škody za nepoužívanie vozidla v rozsahu uplatnených 10 dní. Rovnako nie je zrejmé, prečo a akým spôsobom vychádzal pri priznaní tohto nároku z cenníka autopožičovní. Tvrdenie navrhovateľa vo vyjadrení k odvolaniu, že skutočnosť, že v čase poškodenia žiadne vozidlo nepoužíval neznamená, že ho nepotreboval, nepreukazuje vznik a výšku uplatnenej (a súdom prvého stupňa priznanej) náhrady škody 132,80 eura (4.000,- Sk). Rovnako pre posúdenie uvedeného nároku je irelevantné tvrdenie navrhovateľa o strate z nájmu bytov pre nemožnosť pokračovania v oprave vyhoreného domu, keď predmetom konania nebol nárok na náhradu škody z titulu ušlého zisku pre stratu z nájmu bytov.

Ušlý zisk je ujmou spočívajúcou v tom, že u poškodeného nepríde v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, aj keď sa tak dalo očakávať s ohľadom na pravidelný chod vecí. Ušlý zisk sa neprejavuje zmenšením majetku poškodeného, ale stratou očakávaného prínosu, keď nedošlo k zväčšeniu (rozmnoženiu) majetku, hoci sa to pri predpokladanej činnosti dalo očakávať. Pre priznanie ušlého zisku nepostačuje pravdepodobnosť takéhoto zväčšenia majetku v budúcnosti, ale preukázanie skutočnosti, že pri pravidelnom chode veci by mohol poškodený dôvodne očakávať rozmnoženie svojho majetku, k čomu však nedošlo v dôsledku škodnej udalosti. V predmetnej veci súd prvého stupňa priznal nárok na náhradu ušlého zisku (ako tzv. šrotovné) so zdôvodnením, že nakoľko v dôsledku dopravnej nehody bolo vozidlo navrhovateľa (vyrobené v roku 1981) natoľko poškodené, že dňom XX.XX.XXXX bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel a zošrotované; z tohto dôvodu si navrhovateľ musel zaobstarať iné vozidlo, na kúpu ktorého mu však dotácia (tzv. šrotovné) poskytnutá nebola. Z uvedeného zdôvodnenia však nie je zrejmý súvis medzi poškodením vozidla navrhovateľa pri nehode a neposkytnutím tzv. šrotovného. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že k poškodeniu motorového vozidla navrhovateľa došlo pri nehode dňa X.X.XXXX. Faktúra za opravu vozidla bola vystavená dňa XX.X.XXXX s uvedením rovnakého dňa dodania vozidla. Podľa potvrdenia KR PZ v Bratislave zo dňa 20.4.2012 bol navrhovateľ držiteľom uvedeného vozidla do 21.11.2008, kedy bolo vyradené z evidencie v zmysle § 91 zákona č. 315/1996 Z.z.

Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 315/1996 Z.z. (v znení účinnom ku dňu XX.XX.XXXX) Okresný dopravný inšpektorát, ktorý vozidlo eviduje, vyradí vozidlo z evidencie, ak o to jeho držiteľ požiada. Okresný dopravný inšpektorát rozhodne o vyradení vozidla z evidencie aj na návrh príslušného orgánu, ak má vozidlo neoprávnene pozmenený identifikačný vozidla a vozidlo sa nedá identifikovať podľa skrytých identifikačných znakov.

Zo založeného potvrdenia a ani iných dôkazov tak nie sú preukázané skutočnosti, z ktorých vychádzal súd prvého stupňa pri priznaní uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku 2.000 eur, t.j. že by v dôsledku dopravnej nehody bolo vozidlo navrhovateľa natoľko poškodené, že dňom 21.11.2008 bolo vyradené z evidencie motorových vozidiel a zošrotované. Preukázaná bola naopak oprava poškodeného vozidla a vyradenie vozidla z evidencie dňa XX.XX.XXXX. Dôvod vyradenia však preukázaný nebol a zošrotovanie vozidla ostalo bez ďalšieho len v rovine tvrdení navrhovateľa. Ak by však odvolací súd v rámci úvah teoreticky pripustil také poškodenie vozidla navrhovateľa v dôsledku nehody zo dňa 9.6.2008, že jeho celková oprava by nebola možná a v tomto dôvode by navrhovateľ dal vozidlo zošrotovať, uvedený skutkový stav by rovnako nezakladal uplatnený nárok na náhradu ušlého zisku (tzv. šrotovného).

Podľa § 7a ods. 3 výnosu Ministerstva hospodárstva SR č. 1/2005 (v znení účinnom od 9.3.2009) dotáciu podľa odseku 1 možno poskytnúť fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ak táto odovzdala po 9. marci 2009 autorizovanému spracovateľovi starých motorových vozidiel motorové vozidlo vyrobené pred 1. januárom 1999, ktoré bolo k 31. decembru 2008 zaregistrované v evidencii motorových vozidiel a bolo k 31. decembru 2008 vo vlastníctve fyzickej osoby alebo právnickej osoby a ktoré bolo po 9. marci 2009 trvalo vyradené z evidencie motorových vozidiel.

Nemožno skonštatovať, že navrhovateľ pri pravidelnom chode veci mohol dôvodne očakávať rozmnoženie svojho majetku o poskytnutie dotácie (max. 1.500 eur pri poskytnutí zľavy predajcom

najmenej 500 eur podľa § 7a ods. 1 písm. a) výnosu), k čomu však nedošlo v dôsledku škodovej udalosti. Navrhovateľ pred vydaním výnosu nemohol dôvodne očakávať poskytnutie dotácie, nakoľko možnosť jej poskytnutia bola upravená až uvedeným výnosom, pričom ku dňu účinnosti výnosu už bolo jeho vozidlo vyradené z evidencie (podľa tvrdenia navrhovateľa na základe jeho žiadosti). Rovnako absentuje príčinná súvislosť medzi neposkytnutím dotácie a škodovou udalosťou, keď tvrdené samotné poškodenie vozidla vylučujúce jeho celkovú opravu (v konaní nepreukázané) by v prípade splnenia podmienok pre poskytnutie dotácie zo strany navrhovateľa nemalo vplyv na možnosť poskytnutia dotácie - podmienkou bolo odovzdanie vozidla vyrobeného pred 1.1.1999, ktoré bolo k XX.XX.XXXX zaregistrované v evidencii motorových vozidiel a ktoré bolo k 31.12.2008 vo vlastníctve fyzickej osoby alebo právnickej osoby a ktoré bolo po X.X.XXXX trvalo vyradené z evidencie motorových vozidiel, autorizovanému spracovateľovi starých motorových vozidiel po 9.3.2009. Ak sa navrhovateľ sám rozhodol dať vozidlo zošrotovať pred účinnosťou výnosu, nemožno mať za to, že k poskytnutiu dotácie nedošlo v dôsledku škodovej udalosti.

Záverom odvolací súd uvádza, že v súlade s dispozičným princípom navrhovateľ v návrhu na začatie konania vymedzuje predmet konania po skutkovej i právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Zásada viazanosti súdu petitom (tzv. zásada ne ultra petitum) vyžaduje, že súd nemôže prekročiť návrh navrhovateľa a prisúdiť viac, než čoho sa domáha, resp. že nemôže prisúdiť iné plnenie, než ktorého sa navrhovateľ domáha. Výnimku zo zásady ne ultra petitum pripúšťa zákon iba v prípade, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi (§ 153 ods. 2 O.s.p.), príp. v spore zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 153 ods. 3, 4 O.s.p.). V predmetnej právnej veci však nejde o žiaden z týchto prípadov. Navrhovateľ sa v zmysle prípustenej zmeny návrhu uznesením súdu prvého stupňa č.k. 50C/296/2008-87, zo dňa 25.6.2010, domáhal od odporcu 2/ zaplataenia 2.231,90 eura s 10 % ročným úrokom od 3.7.2008 až do zaplataenia. Súd prvého stupňa však ako príslušenstvo priznanej istiny prisúdil nie požadovaný úrok, ale úrok z omeškania, t.j. v časti príslušenstva rozhodol ne ultra petitum. Aj táto procesná vada je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa príslušenstva zrušiť, pretože rozsudok vydaný v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považovaný za správny.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bola odporcovi 2/ uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 2.191,36 eura spolu s 10 % úrokom z omeškania od 31.12.2008 do zaplataenia a náhradu trov konania 283,50 eura, t.j. vo výroku II. v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a v zmysle § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátil na ďalšie konanie (výrok III.).

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne prejedná vec v rozsahu zrušenej časti a po prípadnom doplnení dokazovania opätovne vo veci rozhodne viazaný právnym názorom odvolacieho súdu; svoje rozhodnutie odôvodní spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.